

Патриаршеска проповед в Неделя Православна след Литургията в Храма «Христос Спасител»

Служба «Комуникация» на ОВЦС, 13.03.22. На 13 март 2022 г. през първата неделя на Великия пост – Неделя Православна, Светейшият Патриарх Московски и на цяла Русия Кирил отслужи Василиева св. Литургия и последованието Тържество на Православието в катедралния съборен Храм «Христос Спасител» в Москва, съобщава [Пресслужбата на Патриарха Московски и на цяла Русия](#). След края на богослужението Предстоятелят на Руската Православна Църква се обърна към вярващите с Първосветителско слово.

В името на Отца и Сина и Светаго Духа!

Днес е първата неделя на Великия пост, и тя е посветена на паметта за хората, опазили за нас православната вяра – светите апостоли, апостолските мъже, светите отци, мнозина светители, оглавявали Поместните Църкви, мъчениците и изповедниците. На паметта за всички, които не се уплашили от външните обстоятелства, не склонили глава пред безбожната власт, които останали верни на Христа дори до смърт и благодарение на които ние днес празнуваме Тържеството на Православието във възродения Храм «Христос Спасител» в град Москва, в нашата руска столица.

Историята на нашата Църква, Вселенската Църква, е изпълнена с много скърби, но и с много радости. Сблъсквайки се с една или друга житейска трудност, болест, несполука, ние най-често се смятаме за нещастни; хората, които не са сполучили в кариерата си, се смятат за неудачници. И често пъти тази скръб толкова потиска човека, че му пречи да види кое в този живот е важно, а кое – повърхностно и второстепенно. Историята на Църквата ни учи именно на това – кое е най-важно. За нас, вярващите, няма нищо по-важно от това да пазим православната си вяра, да оставаме верни на Църквата независимо от всички обстоятелства, било то духовния натиск върху Църквата и вярата от страна на хора, които твърдят, че няма Бог, или натиска от страна на лъжебратята, които са тръгнали по пътя на разколите и разделенията и призовават и другите към същото, или пък от страна на хора, безразлични към вярата и духовния живот, които живеят с интересите на мига и за които такива въпроси като вярата в Бога практически не съществуват, а ако съществуват, то само нейде на самата периферия на живота им.

Вглеждайки се в историята на Църквата, ние си спомняме как хората са давали за вярата живота си, нерядко в условията на мъчения и издевателства. Те са страдали толкова силно, че ние дори не можем да си представим как един човек може да издържи такива страдания, и все пак именно те – апостолите, апостолските мъже, мъчениците, изповедниците, светите отци – са опазили за нас вярата Христова. Затова в Неделя Православна ние си спомняме преди всичко техните свети

имена и се молим съборно за всички онези, които с живота си, словото си, мисълта си, чудесата си и подвизите си са опазили и умножили вярата, предавайки я на следващите поколения, включително и на нас, живеещите днес на земята хора.

Цялата история на Църквата е изпъстрена с множество примери за натиск от страна на външните сили. Ето че и историята на иконоборството свидетелства за това колко силно е зависел животът на Църквата от позицията на императора, на светската власт. След VII Вселенски Събор, който утвърдил вярата на Църквата в това, че иконопочитанието не само е възможно, но и спасително, че почитането на иконите трябва да бъде част от духовния живот, във Византийската империя се променил съставът на държавната власт. На власт дошъл император, който под влияние на едни или други политически обстоятелства, повлиян освен всичко друго и от опита на другите монотеистични религии, непознаващи иконопочитанието, решил, че консолидацията на многонационалната империя изисква отказ от иконопочитанието. И започнало не просто изкореняване на иконите, но и същинска вандалщина: шедьоврите на църковното изкуство се унищожавали, дивните стенописи се изтривали или покривали с орнаменти, заети от животинския и растителния свят. И тъй като така мислел и вярвал императорът, то, по закона на тогавашния политически живот – «какъвто царят, такава и вярата», подчинените също трябвало да вярват по същия начин. Ала понеже отрицанието на иконопочитанието противоречало на съборните постановления, Църквата, разбира се, се изправила срещу това и започнали гонения – не от страна на езичниците, а от страна на иконоборците, жестоки гонения. И все пак Господ не отказал Своята милост, след като изпитал доколко верен Му е народът на Византия. След като на власт дошла благочестивата императрица Теодора, иконопочитанието било отново утвърдено като отговарящо на апостолската вяра, на апостолското предание, според което живее Православната Църква.

Някой може да се учуди на това колко силна е била зависимостта на Църквата от светската власт, която се проявява в цялата тази история с иконоборството. Дошъл император, който не вярвал в иконите, и заповядал на всички да не вярват в тях. Дошла императрица Теодора, която вярвала в правотата на Църквата и иконопочитанието, и всичко се върнало по местата си. Ето тази зависимост на Църквата от външните сили, зависимостта от хората, които притежават политическа власт, е най-опасната зависимост. Всички членове на Църквата сме законопослушни люди, всички се молим за властите и войнството. Но същевременно всеки християнин си запазва правото на избор в случай, че властта става безбожна и принуждава християните към отричане от вярата или, както е било в случая с иконоборството, изпада в ерес и принуждава своите подчинени да я следват в това.

На пръв поглед всичко това е в миналото. Съвсем не! Сърцето ми се облива в кръв, когато си мисля за това, което се върши в Украйна. Нима там не се случва същото като някога във Византия? Идва властта и по политически съображения не смята за възможно повечето православни вярващи християни да принадлежат към Руската Православна Църква, към Московската Патриаршия. Започват да тормозят тези хора. Обвиняват ги едва ли не в държавна измяна, оказват натиск върху тях да не посещават Църквата, която оскърбително и кощунствено наричат «Църква на окупаторите». И, разбира се, намират се хора, както е било и по времето на иконоборството, които веднага тичат да изпълнят поръчката на държавната власт – «да не вземе да стане нещо, отецът да не се лиши от добра енория, архиереят да не загуби своята катедра, да

не ни обвинят в подпомагане на окупаторите», и тъй нататък, и тъй нататък...

На всички, които се «колебаят заедно с колебанията на властта», трябва да кажа: та нали нашата Църква е минала през такива изпитания и е оцеляла въпреки всички гонения и тормози! И днес, опирайки се върху собствения си исторически опит, ние трябва да кажем: ние уважаваме светската власт, но си запазваме правото да бъдем свободни от намесата на властта във вътрешния живот на Църквата. Надяваме се, че така ще бъде и на украинска земя, въпреки че днес дори споменаването на името на Патриарха в храма става за някои невъзможно «страха ради иудейска» (Ин. 19:38).

Аз не осъждам никого, но със скърбящото си сърце искам да разбера тези хора. Заедно с това съзнавам: ако някой не е верен в малкото, то той може да се окаже неверен и в голямото (вж. Лк. 16:10). Затова днес моята молитва е за това – нашият народ в Украйна да опази православната вяра, да не се уплаши от натиска на онези, които му предлагат да се присъедини към разкола и по този начин да се покаже лоялен на властта. Ние се молим и ще се молим за Украинската Православна Църква – Господ да вразуми и да укрепи нашия епископат, нашето духовенство, та никакви позорни, оскърбителни етикети, които днес носителите на радикални възгледи лепят върху нашите православни християни, обвинявайки ги в подпомагане на някакви си окупатори, да не ги смущават, цялата тази мръсотия да не помрачава душите им. Трябва да помним, че всички ние принадлежим към Едната Света Съборна Апостолска Църква – към Църквата, която е една и съща и в Москва, и в Киев; към нашата Поместна Църква, мъченица и изповедница. И дай Боже всички да запазим единството си независимо от всякакъв външен натиск и от всички старания на силите, чужди на Църквата, да разрушат духовното единство на нашите народи. Когато някой от страх отказва да спомене Патриарха, то това, разбира се, е признак на слабост. Аз от това не се обиждам. Ала това е опасно за духовния живот на онези, които в малкото отстъпват от истината. Днес не споменаваме Патриарха, защото ни е страх, а утре някой може да поиска от нас и повече.

Господ да пази наша Църква на украинска земя, Блаженейшия митрополит Онуфрий, целия епископат, за когото се молим, заедно с когото сме през тези трудни дни. Вярваме, че православната вяра и Православната Църква няма понесат вреда от извършващите се в момента политически процеси, за които се надяваме, че скоро ще приключат. Господ да пази нашата Църква, да укрепва нашия народ и да помага на всички нас, руските православни люде. Ще повторя: когато казвам «руски», аз имам предвид думите «отгде е започнала Руската земя» от «Повестта за временните години». Моля се за всички, които живеят в Украйна, в Беларус, в нашата Руска земя, да бъдем всички единни духом и да запазваме единството си във вярата. Господ да ни помогне, и за това особено се молим днес, в Неделя Православна, да запазим единството си във вярата, единството си в духа, като помним, че имаме едни светци, една духовна традиция, нерядко общи духовни отци, монаси, – един народ Божи. Тъгата и скръбта ще преминат, но е много важно тази тъга и скръб да не отслабят нашата вътрешна духовна сила. Ако устоим, ще се запази и цялата наша Руска земя, в която днес влизат Русия, Украйна, Беларус, и нашата Църква, чиито чедра живеят в различни държави почти навсякъде на планетата. И вярваме, че Господ ще бъде с нас, ако запазим в чистота православната вяра, чиито пазители си спомняме с особена сила през първата неделя на Великия пост. Амин.

Източник: <https://mospat.ru/bg/news/89074/>